

[Dahlgård.]

udgiftspolitik og sparebestræbelser? Ja, der har jo i sommerens løb været megen snak om den sag, og det kan måske derfor være rimeligt at gøre en i hvert fald foreløbig status.

Vi har i går modtaget en oversigt, dateret den 4. september, over statsfinanserne. Den indeholder den såkaldte finansplan for henholdsvis indeværende finansår og det kommende finansår, altså 1973-74. Hvad angår indeværende finansår, er der i forhold til finansloven i finansplanen anført en besparelse på 700 mill. kr. på de rammebelagte udgiftsområder. Imidlertid forventes der ifølge finansplanen nu på de ikke rammebelagte områder en udgiftsstigning på omkring 730 mill. kr. ud over finanslovens beløbsangivelser. Den finanspolitiske realitet er altså, at der ikke kan forventes nogen besparelse på indeværende års budget, men at der forventes samlede statslige udgifter, der nærmest er højere, end man skønnede dem, dengang regeringen for et par måneder siden endelig erkendte nødvendigheden af, at sparebestræbelser måtte også sættes ind med henblik på indeværende finansår.

Ser vi dernæst på finansåret 1973-74, så ser det desværre ikke bedre ud. Der er i finansplanen opført en besparelse på 1 milliard kr. på de rammebelagte udgiftsområder, og af bemærkningerne til finansplanen fremgår, at der er tale om yderligere nogle besparelser, sådan at der i alt kan blive tale om 1.175 mill. kr. besparelser set i forhold til det oprindelige budgetoverslag, som blev offentliggjort for $\frac{3}{4}$ år siden, altså det budgetoverslag, som har været lagt til grund for forhandlingerne i folketingets spareudvalg. Når man analyserer finansplanen og sammenholder den med det oprindelige budgetoverslag for 1973-74, så viser det sig imidlertid, at også i det kommende år må man påregne udgiftsoverskridelser på de ikke rammebelagte udgiftsområder, og her drejer det sig om en beløbsstørrelse på ca. 500 mill. kr., i hvert fald næppe mindre.

Hertil kommer, at budgetministeren den 5. maj oplyste, at alle bevillingsreserver til ny lovgivning, tillægsbevilling osv. i perioden fra 1972 og helt frem til 1976 var opbrugt af den udgiftslovgivning, der er gennemført i den samling, der nu snart er ved at være færdig, og at der for finansåret 1973-74

ville være tale om overskridelser på 100 mill. kr. I henhold til finansplanen af 4. september, altså fra for 2 dage siden, er denne negative lovgivningsreserve nu blevet ændret til positive tal, nemlig henholdsvis 200 mill. kr. til tillægsbevillinger for 1973-74 og 150 mill. kr. til ny lovgivning. Hvis man herefter gør situationen op, så er realiteten den, at de knap 1.200 mill. kr., der angives som besparelser for det kommende finansår, på forhånd er skrumpet ind til omkring et par hundredre millioner kr. Hertil kommer endda, at det på finansplanen anslåede beløb til dækning af pris- og lønstigninger i 1973, 1.500 mill. kr., kun udgør mellem halvdelen og tredjedelen af det sædvanlige beløb for årlige pris- og lønstigninger.

Jeg tror efterhånden, at der er meget få her i landet, der kan følge med, når vi i folketinget taler om sparepolitik. Det er, som om vi bruger udtrykket at spare på en helt anden måde, end befolkningen i øvrigt gør det. Når der er tale om på dette eller hint udgiftsområde, at udviklingen eller bevidste bestræbelser fører til en nedgang i udgifterne, så kaldes det besparelser; man lægger sådanne tal sammen, og så kommer man til, at besparelserne er af en eller anden talstørrelse, altså omkring 1 milliard kr. for det kommende år. Men når udviklingen og manglende anstrengelser fører til, at udgifterne på andre udgiftsområder stiger, så snakker man i og for sig mindst muligt om det, og i hvert fald lægger man ikke tallene sammen. Derved tilslører man, hvad det egentlig er der sker.

Sammenfattende er situationen for det år, vi går ind i, 1973-74, altså den, at sammenholder man det budgetoverslag, som var udgangspunktet for folketingets spareudvalgs sparebestræbelser, med den finansplan, der nu foreligger, så er der i realiteten ikke tale om nogen besparelse; når man tager samtlige udgiftsområder under ét, og hertil kommer, at man kun har anført en lovreserve, der er ca. 1/10 af, hvad der var fornødent for den lovgivning, der er gennemført i indeværende folketingsår, og at man har ansat en reserve til pris- og lønstigninger, der er 3 milliarder kr. mindre, end hvad der har været brug for i år.

Dette er altså den alvorlige baggrund for forhandlingerne om de foreliggende lovforslag. Ud fra meget optimistiske forudsætning-